կը կախուէին ու կը թողէր կ'երթէր [illegible] [illegible] մտերիմ [illegible] փուշանները, որկեց հրացանը, ու [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մեռեցած, այն բանից կը կարծէին։

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ազատը երբ «օվա»յին մէջ այն ծառին քովէն կ'անցնէին։

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Վ. ՏԻՐԱՆԵԱՆ

[illegible]

«Մեզմէ չէն փոքրը hôtel մը մէջ պանդոկ [illegible] [illegible] եղբայրը տուն մը մէջ [illegible] մէջ կը [illegible]»

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bureau de placement [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մէջ։

«Որն ի բուն կը ջանար [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 14 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

(1) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ս. Վ.

« Երեւակայեցէք [illegible] թէ այսչափ մեծ աշխատութիւններէ, վերջ ի՛նչպէս կրնար մեր ժամանակակից գրագէտներ, որոնց համար մեր [illegible] ժամանակակից [illegible] եւ միայն [illegible], [illegible] թիւնն ալ ունեցած վճռական [illegible] որ իր [illegible] իրենն չեղեցնելու, համակրած կած էին » :

Ո՛ւ է՞ր գիտնալ [illegible] պ. Թումայեանի զգամ կը հասկնայ իր [illegible] ցին համար [illegible] կը խօսիք մէջտեղերին էին :

« Այսուհետեւ [illegible] թուականը [illegible], 5 տարի յարատեւած [illegible] [illegible] [illegible] ողիին յաջողութ տարածել համար, եւ երկրորդ կ'եղելինք իբր զուտ հայկական երգեր՝ Թումայեանի յայտարարութեամբ. բոլորն ալ թարգմանութիւններ էին անգլիերէն հոգեւոր երգերուն ... »

Արտասահմանի չատ մը թերթերը չափչռան հրատարակել պ. Թումանեանի մէկ ինքնապաշտպանողական յօդուածը, ուր այդ պարոնք կը յայտարարէր թէ «իր ճակատին քրտինքովը վաստկած դրամովը» կը պահէ եղեր որբերը. «Ճակտի քրտինքով», ըսելով արդեօք այս զգուելի եւ սպորնացնող կատակերգութեան բանագրատուած որբերուն եռօթի քրտինքի՞ն կ'ակնարկէ պ. Թումայեան · ·

Ի՛նչ կրթութիւն կրնայ տալ արդէն մարդ մը, որ ինքը պէտք ունի կրթուելու · մարդ մը կրնա՞յ միթէ «գիրկ բանել» սորվեցնել, — ինչպէս պ. Թումայեան կը պարծէր իր այդ վերջին յօդուածին մէջ, — երբ ինքը գրել բանել չգիտեր : Իր այս որբերուն, — որ ամենէն զարգացեալներն ալ են, — նամակները որոնցմէ հատուածներ արտատպեցինք, բաւական են ինքնին ցոյց տալու թէ այդ խեղճ տղաքը կոկիկ եւ ուղիղ աշխարհաբար մ'իսկ չեն գիտեր գրել. իրենց նամակները չահեկան են նիւթովը, եւ ոչ թէ ոճովը :

Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ առուգուեր է որ տասնեւութը աղոցմէն, որոնց բոլորն ալ Թումայեան «իբր որբ» կը ներկայացնէր Եւրոպայի բոլոր գաղթականութեանց եւ գրած հաւաքել կուտար այսպէսով, հինգը [illegible] չեն մէջ իրեն [illegible] [illegible] պ. Թումայեանին համար [illegible] այդ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] էին պ. Թումանեանին որպէս [illegible] [illegible] Վ. Հրանդեանն իրեն [illegible] [illegible] [illegible] պ. Թումայեանին, զանելով մէջը իբր [illegible] [illegible] կանոնաւորապէս միտքն [illegible] :

Փարիզի [illegible] ամսաթերթը [illegible] էին անգլիական մեծ թերթի մը մէջ հրատարակել այս խայտառակութիւնները · մենք ալ կեցուցինք գիրենք այդ մտադրութենէն, խորհելով որ լաւագոյն էր ինքիրը լուծել մեր մէջ, զանէ ջանալ նախ ամէն միջոց՝ մարդ մը մեր մէջ մեր աղտոտ լաթը լուալու : Համար ծառով եւ զարմանքով կ'իմանանք որ պ. Թումայեան ֆրանսական պաշտօնաթերթ դիմեր է : Այդ քայլէն արդէնքը միմիայն պ. Թումայեանին է որ կրնայ վնասել. — պ. Թումայեան, եթէ վստահ է իր դատին արդարութեան վրայ, պարտաւոր էր ընդունիլ Կոստանդնուպոլսոյ դատաստանին հրաւէրը չորս Հայոց առջեւ բացատրութիւն տալու : Պ. Թումայեան պիտի չուզէր այդ ընթերնելու թէ Հայերը այնքան գիտակցաբար պիտի ըլլան Ջանչեանի եւ Քասիմիքեղեան որբանոցը պահողներուն նման անշահախնդիր ու պարտաճանաչ որբախնամներու, որքան պատիւ ; երբ իրողութիւնները անհերքելի փաստերով կը հաստատուին, այն անձերը որոնք որբերը չահագործելու անձնիրելի յանցանքը կը գործեն :

ՀՐԷԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ ՄԸ

Հետեւեալ լուրը կը կարդանք «Ժօռոփէէն»ի վերջին թիւին մէջ :

« Աշխարհիս ամէն կողմը ցրուած չորս հարիւր աւելի հրէայ գիտուններ միացանէր են պատրաստելու համար հանրագիտարան մը որ պարունակէ ամէն ինչ որ ունի է առնչութիւն ունի հրէական խնդրոյն հետ : Առաջին հատորը այս տարի լոյս տեսաւ Նիւ-Եորքի մէջ : 860 էջէ բաղկացած է եւ մինչեւ «Ափոքալիփսա» (Յայտնութիւն) բառը կը հասնի : Առկից կարգէ [illegible] կազմել մեծութեանը վրայ

digitised by A.R.A.R.@